

قدیمی ترین شهر جهان

طبق روایات افسانوی بیبلوس یا جبل امروزی قدیمی ترین شهر جهان است و طوری که فیلسوف معروف «فیلون» روایت می‌کند رب النوع «ال» که معاصر «کرونوس» یونانی (رب النوع زمان) بود در قدیمی ترین ادوار این شهر را مرکز خود قرار داده بودند.

چهار هزار سال قبل از مسیح مصریها این شهری را که مرکز بازرگانی و مذهبی سواحل سوریه بود بنام «کین» می شناختند و برای بدست آوردن چوب و مس که اولی از جنگلات بازرگانی کوههای لبنان تهیه می گردید و دومی از قفقاز می رسید با آنجا می آمدند.

کمان می رور «قبلیط» یعنی اسمی که به چوب های جنگلات لبنان می دادند ریشه نام «جبلیتی» یعنی اسم کوه کین آنجا بوده باشد که از آن کلمه جبال اسم شهر عبری و جبل امروزی عرب مشتق گردیده.

تاریخ این محل ثروت مند و زیبا را که در حره آرام و پای کوهها واقع شده است و بندر گاه طبیعی در جلو خود دارد هیچگاه ترک و فراموش نه کرده است از نقطه نظر مذهبی مصریها از مردمان نیکو کار و خیر اندیش این سرزمین بودند و اسمای بائیان اهرام که عبارت از «کیوس» و «میسر مینوس» باشد هنوز در حافظه ها باقی است سپس این خطه تابع و باجیر داز مصر گردید و اما معبدی که اسباب شهرت آن گردیده بود فوق العاده گرامی و محترم باقی ماند. درین دیار از یاد شاهی موسوم به «ایسهمو» که در حوالی قرن سیزده قبل از مسیح می زیست اطلاعی در دست بود که بالاخره در سال ۱۹۲۴ قبر آن

کشف گردید و این قبرستان از قدیمی ترین قبرستان های فنیقی ها است که تا امروز کشف گردیده است . و این اکتشاف در محل باستان شناسی که در آنجا خرابه ها و مقابر تاریخی زیاد برآگنده افتاده بود صورت گرفته است . ابتدا دهلیز کوتاه و تاریکی که در دل صخره کنده شده و منتهی به شکل چاهی می گردد شخص را با این مقبره رهبری میکنند که از يك پارچه سنگ شفاف ساخته شده است ، سایه و روشنی که درین جا بنظر میرسد دهلیز را خیلی شگفت و اسرار آمیز جلوه می دهد و انسان را بیاد قرون متوالی و دوره های پر آشوب و مره و موزی می اندازد ، بالاخره بوضع خمیده از بین دهلیز کمانی که خیلی سر اشیب و منظره خشن و باردی را مجسم می سازد شخص بدو خصل مقبره میرسد .

پس از دوره فنیقیه تحت فرمان روائی شاهان شاهی و بعد فارسی در آمد و با نفوذ عبرانی ، بن النحرئی و میسنی صنعتی بوجود آمد که در تاریخ بنام صنعت فنیقی یاد می شود اما نا گفته نماند که مصر بها دارما در همان جاها ایستگاه که بیشتر « جبلیتی » هارا جلب میکرد باقی بودند و هم سلیمان با قبا بایست و استعدادی که در صنعت چوب و تزیینات معابد داشت استفاده خوبی نمود پس از اسکندر و سلوسید ها در زمان کادومیه و در زمان سلوسید و در زمان نفوذ رومن در آمد و این دوره مصادف با آغاز انحطاط راین و استانی بنابر کثرت قطع اشجار کوه های لبنان هنروران از مواد اولیه محروم گردیده و نه می توانستند شاهکاری های خود را بیشتر ازین دنیا عرضه نمایند معذالك شهرت مذهبی بیلوس یا ایدار مانده و حتی بنا بر التفات و حسن نظری که بست بر استان نسبت به داستان زندگی « آدونیس » و « او زیریس » داشتند بیشتر گردید و معابد ایشان زایرین را از تمام شرق بطرف خود می کشانید تا اینکه این سعادت و خوش بختی هم با ورود آئین مسیح از بین رفت و در آنجا استفسی برقرار گردید که بابت دین مقدس اسلام از هم بنوبه خود سرنگون شد ، مجاهدین جنگهای صلیبی این محل را « جبلت » می خواندند که از سال ۱۱۰۴ به بعد جزء ایول « امیر باکو » گردید و بعد به قریولی پیوست و در

سال ۱۱۸۵ پس از روز سیاه تاریخی «هاتن» «اوگو» سوم آنرا به صلاح الدین تفویض کرد که چون مشارالیه متعاقباً از رسیدن «برماروسا» مطلع گردید برج و بارو و حصار شهر را ویران کرد. هشت سال بعد «گی دو جبلت» آنرا دوباره بدست آورده مستحکم ساخت که تا سال ۱۲۶۶ بدست مجاهدین صلیبی باقی ماند تا اینکه بالاخره محاصره سلطان «بایبرس» مدافعین شهر را که تعدادشان فوق العاده تقلیل یافته بود مجبور ساخت که از شب طوفانی استفاده نموده از راه بحر فرار اختیار نمایند.

از آنروز به بعد بیلوس دیگر تاریخی نداشته و در بین خرابه ها و افتخارات چندین هزار ساله خود بسرمی برد. خرابه ها و منازل پراکنده که امروز از ساحل بحر بشکل نیم دایره بنظر می رسد از خلال قشر کچ و آهک طرز معماری جنگ های صلیبی را ارائه می نماید. از نمای مناره ها تا مسافه زیبای که از شهر کوچک فعلی تا دروازه قدیمی شهر می رسد همه آثاری که دیده می شود بقایای دوره فنیقی و رومن است. مثلاً بعضی پایه های معابد و «یا آنفی نیاتری» که خوب محافظه شده است شاید مدتی روم و سنگرها و بقایای حصار و دژها نشانه مجاهدین جنگ های صلیبی می باشد که در مقابل وجود دیوارهای دیگری که با خاک یکسان شده اند خطوطی بناهای مذهبی سمج ها و چاهها که به تعداد زیاد به هر طرف پراکنده افتاده است باستان شناسان را به دلچسپ ترین خرابه های دوره فنیقی آشنا می سازد.

در مرکز قلمرو موجوده یعنی در نقطه ای که در دوره جنگهای صلیبی مسکون بود قریب دربی معروف به فرانکها کلیسای زیبای رومن «سان جووانی» «مربو هانا» تا امروز دست نخورده باقی مانده است.

در جلو این کلیسا میدان ساده و زیبایی به سبک شرقی طرح گری دیده که مجنون بید بزرگی روی آن سایه می افکند و منظر عالی و باشکوهی